



جمهوری اسلامی ایران
وزارت امور اقتصادی و دارایی



نظام حسابداری بخش عمومی

حسابداری درآمدها



تعریف درآمد: عبارت است از افزایش در دارایی ها ، کاهش در بدهی ها یا ترکیبی از هر دو که منجر به افزایش ارزش خالص طی دوره می شود.

❖ درآمدهای واحد گزارشگر حاصل:

- **عملیات مبادله ای:** عملیاتی است که به موجب آن دارایی یا خدمت به ارزش منصفانه داد و ستد می شود.

- **عملیات غیر مبادله ای:** رویدادی که با تعریف مبادله منطبق نباشد.

در تشخیص بین درآمدهای عملیات مبادله ای و غیر مبادله ای رجحان محتوی بر شکل مد نظر قرار گیرد.

❖ چگونگی شناسایی و اندازه گیری درآمدها:

- عملیات مبادله ای: ارزش منصفانه ما به ازای دریافتی یا دریافتی
- عملیات غیر مبادله ای: به میزان افزایش در خالص دارایی های شناسایی شده توسط واحد گزارشگر

❖ درآمدهای غیر مبادله ای :

- مالیات
- انتقالات (نقدی یا غیرنقدی)

درآمدهای حاصل از عملیات مبادله ای :

- ارائه خدمات

- فروش کالا

- استفاده دیگران از دارایی های واحد گزارشگر که مولد سود تضمین شده، درآمد، حق امتیاز و سود سهام است

نکته: مبالغ دریافت شده توسط یک واحد گزارشگر به عنوان نماینده دولت، باعث افزایش ارزش خالص واحد گزارشگر نمی شود.

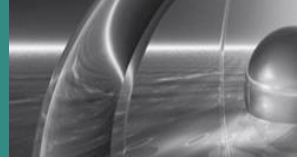
به هنگام تحقق درآمد

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	بانک دریافت
		**	حسابها و اسناد دریافتنی
**	درآمدها به تفکیک طبقه بندی مربوط		

مالیات و عوارض
درآمد حاصل از مالکیت دولت
فروش کالا و خدمات
جرایم و خسارات
سایر

کنترل درآمد

به هنگام واریز منابع به حساب خزانه



بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	وجوه ارسالی بابت منابع عمومی
		**	وجوه ارسالی بابت منابع اختصاصی
**	بانک دریافت		
**	بانک ...		



وصول حسابها و اسناد دریافتی در سال بعد از شناسایی

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
هنگام وصول وجه			
		**	بانک دریافت
**	حسابها و اسناد دریافتی		
زمان واریز وجه به خزانه			
		**	وجوه ارسالی بابت منابع عمومی
		**	وجوه ارسالی بابت منابع اختصاصی
**	بانک دریافت		

با توجه به شناسایی درآمد در دوره تحقق نیازی به ثبت مجدد آن نیست

شناسایی مطالبات مشکوک الوصول

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	سایر هزینه ها - هزینه مطالبات مشکوک الوصول
**	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول		

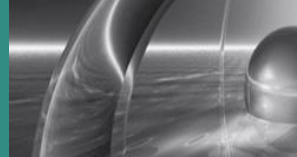
فصل هفت طبقه بندی اقتصادی هزینه

در صورت عدم وصول مطالبات به طور قطعی

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
**	حسابها و اسناد دریافتنی		

در سطح تفصیلی حسب مورد براساس : اسناد نزد صندوق،
اسناد در جریان وصول، اسناد نکول شده و اجرا و دعاوی
حقوقی تعیین می گردد

به هنگام وصول پیش دریافت درآمد عمومی / اختصاصی



بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	بانک پیش دریافت
**	پیش دریافت درآمد		



تحقق منابع عمومی متعلق به سایر واحدهای گزارشگر

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	بانک دریافت
		**	حسابها و اسناد دریافتنی
**	بدهی بابت منابع وصولی به نمایندگی از سایر واحدها		

درآمد انتقالی

انتقال وجوه منابع عمومی متعلق به سایر واحدهای گزارشگر

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	بدهی بابت منابع وصولی به نمایندگی از سایر واحدها
**	بانک دریافت		

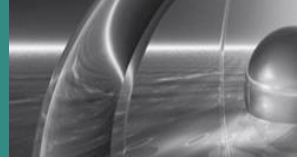


به هنگام دریافت فهرست منابع تحقق یافته توسط واحد گزارشگر اصلی

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	مطالبات بابت منابع وصولی سایر واحدها
**	درآمدها به تفکیک طبقه بندی مربوط		

معادل وجوه دریافتی و حسابها واسناد دریافتنی

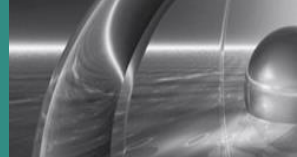
واريز منابع وصول شده توسط ساير واحدها



بستانكار		بدهكار	
مبلغ	عنوان حساب معين	مبلغ	عنوان حساب معين
در صورتی که وجوه به خزانه واريز شده باشد			
		**	وجوه ارسالی بابت منابع عمومی
**	مطالبات بابت منابع وصولی ساير واحدها		
در صورتی که وجوه به بانک واحد گزارشگر واريز شده باشد			
		**	بانک دریافت
**	مطالبات بابت منابع وصولی ساير واحدها		



شناسایی فروش دارایی ها



بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	بانک دریافت
		**	حسابها و اسناد دریافتنی
		**	ذخیره کاهش ارزش دارایی ها
		**	استهلاک انباشته
**	دارایی ها به تفکیک طبقه بندی اقتصادی دولت		
**	درآمدها به تفکیک طبقه بندی مربوط		

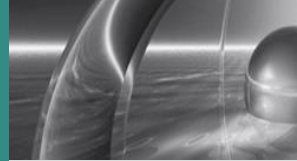
در صورتیکه بیشتر از مبلغ ارزش دفتری فروخته شود

بستن حساب مازاد تجدید ارزیابی بعد از فروش دارایی

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	مازاد تجدید ارزیابی
**	تعدیلات سنواتی		



بستن حسابهای موقت



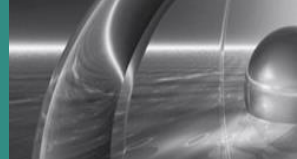
بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	درآمدها به تفکیک طبقه بندی مربوط
**	وجوه ارسالی بابت منابع عمومی		
**	وجوه ارسالی بابت منابع اختصاصی		
**	هزینه مطالبات مشکوک الوصول		
**	خالص تغییر در وضعیت مالی		



بستن حسابهای موقت

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	خالص تغییر در وضعیت مالی
**	ارزش خالص		
		**	تعدیلات سنواتی
**	ارزش خالص		

بستن حسابهای دائمی



بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		**	پیش دریافت درآمد
		**	بدهی بابت منابع وصولی به نمایندگی از سایر واحدها
		**	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
		**	ارزش خالص
**	بانک دریافت		
**	بانک پیش دریافت		
**	بانک....		
**	حسابها و اسناد دریافتنی		
**	مطالبات بابت منابع وصولی سایر واحدها		



❖ مثال:

رویدادهای مربوط به واحد گزارشگر نمونه به شرح ذیل می باشد:
مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال درآمد اختصاصی و مبلغ ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال
درآمد عمومی پیش‌بینی گردید

- ثبت حسابداری بابت پیش‌بینی درآمد اعمال نمی شود

مبلغ ۱,۵۰۰,۰۰۰ ریال از درآمد اختصاصی بابت ارایه خدمت محقق و مبلغ ۱,۲۰۰,۰۰۰ ریال آن به صورت نقدی وصول گردید.

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		۱,۲۰۰,۰۰۰	بانک دریافت
		۳۰۰,۰۰۰	حسابها و اسناد دریافتنی
۱,۵۰۰,۰۰۰	درآمد خدمات اختصاصی		

درآمدهای شناسایی شده از طرف دولت

مبلغ ۷۰۰,۰۰۰ ریال از درآمد عمومی از محل جرایم اخذ گردید.

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		۷۰۰,۰۰۰	بانک دریافت
۷۰۰,۰۰۰	درآمد حاصل از جرایم - عمومی		

وجوه مذکور به حساب خزانه واریز و اعلامیه آن به واحد گزارشگر ارسال شد.

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		۷۰۰,۰۰۰	وجوه ارسالی بابت منابع عمومی
		۱,۲۰۰,۰۰۰	وجوه ارسالی بابت منابع اختصاصی
۱,۹۰۰,۰۰۰	بانک دریافت		

در صورتیکه اعتبار اختصاصی ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال پیش بینی داشته باشد

در سطح تفصیلی:

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		۲۰۰,۰۰۰	درآمد خدمات- اختصاصی
۲۰۰,۰۰۰	درآمد خدمات- عمومی		

مطالبات مربوط به درآمدهای اختصاصی غیر قابل وصول تلقی گردید(مانده حساب ذخیره مطالبات مشکوک الوصول مبلغ ۴۰۰,۰۰۰ ریال می باشد)

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		۳۰۰,۰۰۰	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
۳۰۰,۰۰۰	حسابها و اسناد دریافتنی		

مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال درآمد عمومی متعلق به واحد گزارشگر نمونه از سوی واحد گزارشگر هما شناسایی و فهرست آن دریافت گردید.

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		۵۰۰,۰۰۰	مطالبات بابت منابع وصولی سایر واحدها
۵۰۰,۰۰۰	درآمد جرائم- عمومی		

در دفاتر واحد گزارشگر هما:

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		۵۰۰,۰۰۰	بانک دریافت
۵۰۰,۰۰۰	بدهی بابت منابع وصولی به نمایندگی از سایر واحدها		

❖ وجوه درآمد عمومی به حساب خزانه واریز و اعلامیه آن به واحد گزارشگر
 نمونه ارسال شد
 دفاتر هما:

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		۵۰۰,۰۰۰	بدهی بابت منابع وصولی به نمایندگی از سایر واحدها
۵۰۰,۰۰۰	بانک دریافت		

دفاتر نمونه:

بستانکار		بدهکار	
مبلغ	عنوان حساب معین	مبلغ	عنوان حساب معین
		۵۰۰,۰۰۰	وجوه ارسالی بابت منابع عمومی
۵۰۰,۰۰۰	مطالبات بابت منابع وصولی سایر واحدها		